

The Holy See

DRUGO APOSTOLSKO PUTOVANJE
PAPE IVANA PAVLA II. U HRVATSKU
2. – 4. listopada 1998.

SVETA MISA NA ŽNJANU U SPLITU

Propovijed Svetoga Oca Ivana Pavla II. na svečanomu euharistijskom slavlju

4. listopada 1998.

“Sluge smo beskorisne” (Lk 17,10).

1. Jeka ovih Kristovih riječi nije, sigurno, prestala odjekivati u dušama apostolâ kada su, poslušni njegovoj zapovijedi, krenuli putovima svijeta da bi naviještali Radosnu vijest. Išli su iz jednoga grada u drugi, iz jednoga kraja u drugi te se trudili biti u službi Kraljevstva nebeskoga, čuvajući uvijek u srcu Isusovu opomenu: ‘Kad izvršite sve što vam je naređeno, recite: ‘Sluge smo beskorisne! Učinismo što smo bili dužni učiniti!’ (Lk 17,10).

Tu su svijest prenijeli i na svoje učenike, također na one koji su prvi prešli preko Jadranskoga mora, donoseći Evanđelje u rimsku Dalmaciju narodima, koji su tada prebivali na ovoj prelijepoj morskoj obali, i u krajevima sve do Panonske nizine, koji nisu ništa manje lijepi. Vjera se je tako počela širiti među vaše pređe, koji su je potom predali vama. Dug je to povijesni postupak, koji svojim početcima seže u doba svetoga Pavla i koji ponovno zadobiva obnovljeni polet u 7. stoljeću dolaskom hrvatskoga pučanstva.

Želimo danas zahvaliti za krštenje koje su primili vaši pređi. Kršćanstvo je stiglo ovamo s Istoka i iz Italije, iz Rima, i oblikovalo vašu nacionalnu baštinu. Sjećanje na to u dušama budi živi osjećaj zahvalnosti Božjoj Providnosti za *dvostruki dar*: prvo za dar poziva na vjeru i drugo za plodove vjere koji su dozreli u vašoj kulturi i u vašim običajima.

Na hrvatskoj su obali tijekom minulih stoljeća procvatili veličanstveni biseri graditeljstva koji su izazivali divljenje mnoštva ljudi u svim vremenima. Svatko je mogao uživati u toj divnoj baštini koja se je uklopila u predivni okoliš. Nažalost, dio je toga blaga u ratu uništen ili oštećen. Ljudsko oko više ne može uživati u njihovoj ljepoti. Kako li zbog toga ne osjetiti tugu?

2. 'Sluge smo beskorisne! Učinismo što smo bili dužni učiniti!'. Isusova riječ postavlja *pitanja koja se ne mogu izbjegavati*: jesmo li uistinu učinili što smo bili dužni učiniti? I što moramo sada činiti? Koji nas zadatci očekuju? Koja nam sredstva i kakva snaga stoji na raspolaganju? Pitanja su složena i na njih valja odgovarati točku po točku. Danas ta pitanja postavljamo kao kršćani, kao Kristovi nasljedovatelji, i s tom sviješću čitamo ulomak iz Poslanice svetoga Pavla Timoteju. U tom, naime, ulomku Apostol navodi imena pojedinih učenika među kojima se nalazi i Tit, koji je, kako spominje, otišao u Dalmaciju. Tit je, dakle, bio jedan od prvih navjestitelja Radosne vijesti u ovim krajevima, što je očit dokaz nastojanja apostolâ da i ovamo stigne evanđeoska Poruka.

U riječima Pavla koji je već pod bremenom godinâ osjećamo jeku apostolske čežnje cijeloga jednog života. U trenutku kad je prispjelo vrijeme njegova odlaska (usp. 2 Tim 4,6), piše učeniku: 'Dobar sam boj bio, trku završio, vjeru sačuvao' (2 Tim 4,7). Ovo je istodobno i svjedočanstvo i oporuka. U tome svjetlu zaključne riječi dobivaju još veću vrijednost: 'Gospodin je stajao uza me, on me krijepio da se po meni potpuno razglasi Poruka te je čuju svi narodi' (2 Tim 4,17).

Oni koji danas, na kraju drugoga tisućljeća moraju nastaviti evangelizaciju mogu na toj stranici spomenute poslanice nalaziti svjetlo i utjehu. U tome se pak djelu propovijedanja Radosne vijesti, koje je istodobno i Božje i ljudsko, valja oslanjati na Gospodinovu snagu. S pravom, dakle, na pragu novoga tisućljeća govorimo o potrebi nove evangelizacije: nove s obzirom na način, ali uvijek iste što se tiče istinâ koje valja navješćivati. Nova je evangelizacija golem zadatak: sveopći s obzirom na sadržaj i odredište, praćen potrebom prilagodbe različitim zahtjevima pojedinih krajeva. Kako pritom ne osjetiti potrebu da Bog podupre našu neznatnost?

Molimo da Crkva u vašoj katoličkoj zemlji zna, uz Božju pomoć, ispravno prepoznavati zahtjeve i zadatke nove evangelizacije te evanđeoska nastojanja usmjeravati u pravome smjeru, u smjeru trećega tisućljeća koje dolazi, 'tertio millenio adveniente'.

3. Zahvaljujem na riječima dobrodošlice koje mi je na početku ovoga euharistijskoga slavlja kao domaćin uputio nadbiskup metropolit Ante Jurić u ime svih vas i u ime svih ljudi dobre volje ovih dragih hrvatskih krajeva.

Pozdravljam biskupe splitsko-makarske crkvene pokrajine i sve ostale biskupe u Hrvatskoj, s posebnom mišlju na kardinala Franju Kuharića. Isto tako zahvalan pozdrav upućujem i pastirima Crkve koja je u susjednoj Bosni i Hercegovini: sarajevskom nadbiskupu kardinalu Vinku Puljiću, koji je došao sa svojim pomoćnim biskupom mons. Perom Sudarom, zatim mostarsko-duvanjskom biskupu i apostolskom upravitelju trebinjsko-mrkanskom mons. Ratku Periću te banjolučkom

biskupu mons. Franji Komarici. Pozdravljam i ostale nazočne biskupe. Zadovoljan sam i drago mi je da su ovdje nazočni srpski pravoslavni mitropolit Jovan i luteranski biskup Deutsch. Naša zajednička molitva skuplja nas oko Isusa. Pozdravljam i pripadnike drugih vjerskih zajednica nazočnih s nama. Pozdravljam također predsjednika Republike, predsjednika Vlade te ostale građanske i vojne vlasti, koje su željele biti nazočne s nama.

4. Predragi, Split i Solin su druga i završna postaja ovoga mojeg pastirskog pohoda u Hrvatskoj. Ova su dva mjesta posebno važna u razvoju kršćanstva u ovdašnjim krajevima, najprije u rimskom, a potom u hrvatskom razdoblju te dozivlju u pamet dugu i divnu povijest vjere od apostolskih vremena do naših dana.

‘Da imate vjere koliko je zrno gorušičino...’, reče nam malo prije Isus u Evanđelju. Milost je Božja učinila da ono zrno vjere proklija i uzraste te postane veliko stablo, bogato plodovima svetosti. Ni u najtežim razdobljima vaše povijesti nisu nedostajali muževi i žene, koji su neumorno ponavljali: ‘Katolička je vjera moje životno zvanje’ (sluga Božji Ivan Merz, in *Positio super vita, virtutibus et fama sanctitatis*, Roma, 1998, p. 477); nisu nedostajali muževi i žene za koje je vjera bila program njihova života. Tako je to bilo za mučenika Dujma u rimsko doba, za brojne mučenike u doba turske okupacije, kao i za blaženoga mučenika Alojzija Stepinca u naše dane.

Odluka vaših otaca da prihvate katoličku vjeru, vjeru koju su propovijedali i ispovijedali sveti apostoli Petar i Pavao, odigrala je glavnu ulogu u vjerskoj i građanskoj povijesti vaše nacije. ‘To je bio događaj od presudne važnosti za Hrvate, jer su otada s velikom spremnošću prihvaćali ono Kristovo Evanđelje kako ga je Rim širio i naučavao. Katolička vjera prožela je nacionalni život Hrvatâ’, pisali su vaši biskupi (*Pastirska poslanica* od 16. ožujka 1939.) prigodom priprave za proslavu jubileja evangelizacije koja je bila predviđena za godinu 1941., ali je odgođena zbog događaja koji su potresli vašu domovinu, Europu i cijeli svijet.

5. Baština je to koja obvezuje. U Pismu što sam vam ga uputio za *Branimirovu godinu*, koja je bila jedna od postaja proslave Jubileja pokrštenja vašega naroda, stoji: ‘Svojom ustrajnošću načinili ste svojevrsan savez s Kristom i Crkvom: ostati vam je u tom savezu, koliko god vremena tomu bila protivna. Onakvi kakvi bijaste od slavne one godine 879., takvi uvijek ostajte’ (*Epistula ad christifideles Croatus*, 15. svibnja 1979.). I danas vam ponavljam te riječi u novome društvenom i političkom ozračju, koje je stvoreno u vašoj Domovini.

Gospodin je učinio te je vaše dane rasvijetlio nadom (usp. Ef 1,17–18). Opravdano je sada, dolaskom slobode i demokracije, očekivati novo proljeće vjere u ovim, hrvatskim krajevima. Crkva danas ima mogućnost upotrebe raznovrsnih sredstava evangelizacije i pristupa svim dijelovima društva. Ovo je pogodna zgoda koju Providnost pruža današnjemu naraštaju za propovijedanje Evanđelja i za svjedočenje za Isusa Krista, jedinoga Spasitelja svijeta, pridonoseći tako izgradnji društva po mjeri čovjeka.

Određenije rečeno, *kršćani su u hrvatskim krajevima danas pozvani dati novo lice svojoj domovini*, posebno se zalažući da se u društvu ponovno učvrste etičke i moralne vrijednosti, što su ih potkopali prijašnji totalitarizmi i nedavno ratno nasilje. Ta zadaća zahtijeva veliku snagu i odlučnu volju. *A zadaća je žurna*, jer bez tih vrijednosti nema ni prave slobode ni istinske demokracije. No, temeljna je vrijednost poštovanje ljudskoga života, poštivanje pravâ i dostojanstva osobe, te poštovanje pravâ i dostojanstva svakoga naroda.

Kršćanin zna da, zajedno s drugim građanima, ima točno određenu odgovornost za sudbinu svoje domovine i za promaknuće općega dobra. Vjera uvijek potiče na služenje drugima, na služenje sugrađanima na koje se gleda kao na braću. Nema djelotvornoga svjedočanstva duboko življene vjere, bez života ukorijenjena u Evanđelje i prožeta ljubavlju prema Bogu i prema bližnjemu, po primjeru Isusa Krista. Za kršćanina svjedočiti znači drugima pokazivati predivna djela Božje ljubavi te zajedno s braćom izgrađivati kraljevstvo kojemu je Crkva ovdje ‘na zemlji klica i početak’ (*Lumen gentium*, 5).

6. ‘Da imate vjere... Sluge smo beskorisne...’ Vjera ne traži nešto posebno. Ona nastoji biti korisna braći imajući u vidu Kraljevstvo Božje. Njezina veličina leži u poniznosti: ‘Sluge smo beskorisne...’. *Ponizna vjera je prava vjera*. Pa bila čak malena ‘koliko je zrno gorušičino’, može izvoditi velika djela.

Koliko li se puta to obistinilo u ovim krajevima! Neka budućnost uzmogne pružiti novu potvrdu tim Gospodinovim riječima te Evanđelje nastavi rađati obilnim plodovima svetosti među budućim naraštajima.

Gospodar povijesti primio prošnje što se danas uzdižu s ove zemlje hrvatske te uslišio molitve onih koji ispovijedaju sveto Ime Božje i ištu da ostanu vjerni Velikom krsnom zavjetu svojih pređa.

Neka ovaj puk nošen vjerom u Oca i Sina i Duha Svetoga zna izgrađivati vlastitu budućnost na starim korijenima koji potječu još od apostolskih vremena! Hvaljen Isus i Marija!”